

4.5. Червона книга СРСР

У багатьох країнах створені національні Червоні книги для видів, які не ввійшли у Міжнародну Червону книгу, але є рідкісними або зникаючими для тієї чи іншої країни.

Червона книга СРСР затверджена у 1974 році та опублікована у 1978 році. До неї внесено 62 види і підвиди ссавців, 63 види і підвиди птахів, 21 вид гадів, 8 видів земноводних, а також 444 види рослин.

Друге видання Червоної книги було здійснене у 1984 році і включало 202 види комах, 2 види ракоподібних, 19 видів молосків, 11 видів хробаків, 9 видів і підвидів риб, 9 видів земноводних, 37 видів і підвидів гадів, 80 видів птахів і 94 види і підвиди ссавців. Усі вони розподілені за п'ятьма категоріями Червоної книги:

- I – види, які знаходяться під загрозою зникнення;
- II – види, чисельність яких нині ще висока, але вона дуже швидко скорочується;
- III – види рідкісні або живуть на обмеженій території;
- IV – види низької чисельності, але маловивчені, що не дає підстав віднести їх до вищезазначених категорій;
- V – види, чисельність яких завдяки вжитим заходам почала зростати і небезпека їх зникнення минула.

Підвид – це таксономічна категорія (ранг) у систематиці тварин і рослин, рангом нижча за вид. Підвид – сукупність географічно (рідше екологічно) відокремлених популяцій одного виду, особини яких відрізняються певними, достатньо стійкими ознаками (однією або декількома) від особин інших популяцій того ж виду.

У 1984 році вийшло друге видання Червоної книги СРСР, де відмічаються ще три категорії:

- 1) види, чисельність яких поки що відносно висока, але вони скорочуються катастрофічно швидко, що в недалекому майбутньому може поставити їх під загрозу зникнення;
- 2) види, біологія яких вивчена недостатньо, чисельність і стан їх викликає тривогу, але недостатні відомості та обмежені знання про них не дозволяють віднести їх до категорії зникаючих або рідкісних;
- 3) відтворені види – це види, стан яких завдяки своєчасним і ефективним заходам, уже не викликає тривоги, але вимагає постійного спостереження і не підлягає господарському використанню.

Отже, в Червоній книзі виділено п'ять категорій видів, які потребують уваги суспільства, кожної людини.